המביא גט פרק ראשון גיטין

חוץ מחרש שוטה וקטן. דלאו בני דעה[1] נינהו ואין יכולין לעשות שליח לגרשה כדאמרינן בקידושין (דף מב.) דאין קטן נעשה שליח והוא הדין להך: **לרבא ניחא לרבה קשיא.** דקתני יתקיים בחותמיו והלא אין בקיאין לשמה: **לאחר שלמדו.** דבעי לשמה: **אי הכי.** דלמדו: **יכול נמי.** לא ליצרכוה. אם אפשר לקיימו בעדים לא יצטרך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. ומשני אע"ג דלמדו לא עקרו רבנן מקנתייהו גזירה שמא יחזור דבר לקלקולו וישכחו הלכך השתא נמי צריך השליח לנדוק שהוא לשמה: **וכמ"ד אפילו דלא שכיחא.** שתהא היא עצמה מביאה את גיטה בתורת שליחות שלא תתגרש בו עד שתגיע לבית דין פלוני: **וכלבד שתהא לריכה כו'.** בפ"ב (לקמן דף כד.) מותבינן מכי מטא גיטא לידה ליגרשה ומשנינן דאיתיתיה עד ב"ד פלוני בתורת שליחות: **שלא תחלוק בשליחות.** שיעורא הוא לא חלקו חכמים בין שליח לשליח אבל הא דאיכא לאו מילוק הוא שהרי הוצרך לומר אלא שאי אפשר: **שהכיח אם גיטו.** שהמצו במדינת הים וכא כאן לגרשה: **טעמא מאי כו'.** שיעורא הוא כלומר טעמא מאי אצרכוה רבנן לכל שליח לומר כך משום דשמא דילמא אתי בעל וכו': **שנים שהביאו גט.** שהיכם נעשו שלוחים: **ומה אילו יאמרו כו'.** כלומר אם לא הן אומרים אנו מעידים שגרשה ומתן לה גט או לשלוחה גט: **לרבה קשיא.** דאמר כי מייתי בי תרי צריכין לומר: **אי הכי.** דלמדו: **חד נמי.** כי מייתי ליה חד נמי לא ליצרכוה: **הוי לא הוצרכו כו'.** כלומר אמור מעתה לא אצריכו לומר בפני נכתב והמביר דכי מקריים ליצרכיה: **אלא להקל.** דלא מצרכינן ליה לתרי סהדי אחרינא: **כשניסת.** כגר ומשום דניסת הוא. ואם לא ניסת לא שבקינן לה לאינסובי ואע"ג דאיקיים הייבו אומרא: **הכי קאמר.** לעולם בניסת קאמר דלא מפקינן לה וה"ק הוי לא הוצרכו לומר בפני נכתב והמביר עליה ולהוליאה אחר שניסת דלא תימא להחמיר עליה ולהוליאה: **אלא להקל עליה.** מתחילה אלא תיקון לעדים: טעמא

נתקיים בחותמיו כשר ואם לאו פסול הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפ"נ להחמיר עליה אלא להקל עליה לרבא ניחא דאמרת גזירה שמא יחזור הדבר לקלקולו כשניסת אי הכי הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה משום דניסת הוא הכי קאמר וכי תימא להחמיר עלה ולפקה הוי לא הוצרכו לומר בפני נכתב ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה טעמא

אילימא חרש בר איתויי גיטא הוא והתנן [6]הכל כשרים להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן [7]ואמר רב יוסף הכא במאי עסקינן כגון שנתנו לה כשהוא פקח ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם עד שנתחרש לרבא ניחא לרבה קשיא הכא במאי עסקינן [8]לאחר שלמדו אי הכי יכול נמי [9] גזירה שמא יחזור דבר לקלקולו אי הכי אינו יכול נמי פקח ונתחרש מילתא דלא שכיחא [10]ומילתא דלא שכיחא לא גזור בה רבנן והא אשה דלא שכיחא [11]ותנן האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שצריכה לומר בפ"נ ובפ"נ שלא תחלוק בשליחות אי הכי בעל נמי אלמה תניא [12]הוא עצמו שהביא גיטו אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם טעמא מאי אמור רבנן צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם דילמא אתי בעל מערער ופסיל ליה השתא מינקט נקיט ליה בידיה וערעורי קא מערער עליה [13]תא שמע דבעא מיניה שמואל מרב הונא שנים שהביאו גט ממדינת הים צריכין שיאמרו בפנינו נכתב ובפנינו נחתם או אין צריכין אמר ליה [14]אין צריכין ומה אילו יאמרו בפנינו גרשה מי לא מהימני לרבא ניחא לרבה קשיא הכא במאי עסקינן לאחר שלמדו אי הכי חד נמי גזרה שמא יחזור דבר לקלקולו אי הכי בי תרי נמי בי תרי דמייתו גיטא מילתא דלא שכיחא ומילתא דלא שכיחא לא גזור בה רבנן והא אשה דלא שכיחא ותנן האשה עצמה מביאה גיטה ובלבד שהיא עצמה צריכה לומר בפני נכתב ובפני נחתם שלא תחלוק בשליחות אי הכי בעל נמי אלמה תניא הוא עצמו שהביא גיטו אינו צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם טעמא מאי אמור רבנן צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם דילמא אתי בעל מערער ופסיל ליה השתא מינקט נקיט ליה בידיה וערעורי קא מערער עליה ת"ש [15]המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר לה בפ"נ ובפ"נ אם לאו פסול הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפ"נ להחמיר עליה אלא להקל עליה לרבא ניחא דאמרת גזירה שמא יחזור הדבר לקלקולו כשניסת אי הכי הוי לא הוצרכו לומר בפ"נ ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה משום דניסת הוא הכי קאמר וכי תימא להחמיר עלה ולפקה הוי לא הוצרכו לומר בפני נכתב ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה טעמא

אילימא חרש. ולא בעי למימר כגון אלם או שלא דאה כתיבת הגט דא"כ הוה ליה למימר ולא אמר: **אי** הכי יכול נמי. פי' יכול נמי סגי בקיום חותמיו וא"ת מאי קשיא ליה לרבה כי היכי דלרבא ניחא ליה דמפרש אינו יכול אבל יכול סגי בחותמי בפני נכתב ונחתם ואין צריך שיש הכי נמי יפרש לרבה דלאחר שלמדו רבה ורבא שיש ואומר ר"ת דלרבא ניחא דתנא אינו יכול לאשמועי' דבעי קיום חותמיו אבל ביכול סגי בחותמי בפני נכתב אע"ג דלא תשיב לרבה כמו קיום חותמיו אבל לרבה בפני נכתב עדיף מקיום חותמיו שמעיד שנעשה לשמה ע"כ תנא אתא לאשמועינן דאינו יכול סגי בקיום חותמיו כיון דאוקמינן לאחר שלמדו יכול נמי מיקני ליה בקיום חותמיו ולקמן מפרש אי הכי חד נמי ליבעי שמואל מרב הונא אי סגי בקיום חותמיו כיון דליכא למיחש למידי אי דילמא לא פליג בין למדו ללא למדו ומשני כחד פשיטא ליה דצריך גזירה משום שמא יחזור הדבר לקלקולו ור"י מפרש דהכי פריך אי הכי יכול נמי היכא דאין צריך קיום לא יצטרך לומר לרבה בפני נכתב ונחתם כיון דלמדו ולעיל אמרינן באמיתה כי תרי ובאותה מדינה במדינת הים דלרבה בהני נמי קתני מתניתין דצריך דכולה מתני' אית לן לאוקמא בלמדו מדפריך ממתני' דהתם עצמה מביאה גיטה וא"כ ריש"א נמי מייתי בלמדו ובענין זה יש לפרש אי הכי חד נמי ומתמילה כתב רש"י בפירוש כתב ידו דהך קושיא דאי הכי יכול נמי ואי הכי חד נמי מייתי למאי דקלקא דעתא מעיקרא דרבה ניחא ליה דרבה דכן דרך הש"ס דבתר דאיתותב ממדא הדר מותיב ליה מאידך ושוב מתקו רש"י ואין לפרש יכול נמי לא יצטרך לרבה דמיש לאיתלופי ניחא אבל לרבה דידענו לא מהני א"כ לא אתי לאיתלופי מה צריך בפני נכתב דהא לקמן בריש פרק שני (דף עח:) משמע דכיון דאיתקן בפני נכתב לרבה משום לשמה מודה רבה דצריך לאומרו אפילו אחר שלמדו משום איתלופי: **שלא** תחלוק בשליחות. פירוש בשליחות דיכול: **אי** הכי בעל נמי. לרבא ניחא דכי מייתי ליה בעל ליכא למיחש לזיוף דאינו חשוד להכשילה במתכוין אלא לרבה בבעל נמי ליחוש שלא יערער דמתחילה לא היה יודע צריך לשמה ומשני מינקט נקיט בידיה כיון דערעור זה אינו אלא לעז ליכא למיחש שיערער כיון דנקיט ליה: **בי** תרי דטייתו גיטא כו'. לפי זה ליכא ביניהו לאחר שלמדו דאתיה כי תרי אבל איכא ביניהו מקויים ולקמן בר"פ שני (דף עח:) איכא למ"ד דשנים צריכין לומר אפילו אחר שלמדו דלא תשיב ליה מילתא דלא שכיחא הא דקתני בפ"ב (לקמן דף עו.) וב' אומרים בפנינו (ב) דדייק מינה רבה דידענו לא מהני אע"ג דמסתמא אירי אחר שלמדו * מ"מ נקט בפנינו משום דקודם שלמדו הוה בפנינו דוקא: **שלא** תחלוק בשליחות. פי' בשליחות דאד דגזרינן אד דלא שכיח אטו אד דשכיח אבל כי תרי אטו חד לא גזרינן:

כשניסת. והא דתניא לקמן לא אמר בפני נכתב ובפני נחתם הולד ממזר היינו כשלא נתקיים בחותמיו וא"ת ואיתסביה (לקמן דף פו.) בהדי ג' גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר ויש לומר דקסבר רבה דבג' גיטין תלא והכא לא תלא ואם תאמר להאי לישנא דבפ"ב (לקמן דף ח.) דאית ליה לר' יוחנן שנים שהביאו גט ממדינת הים צריכין לומר בפנינו נכתב כו' משמע דקסבר לפי שאין בקיאין לשמה היכי משני הך בריתא דהכא דאי משני לה כשניסת א"כ ליתסביה (לקמן דף פו.) בהדי ג' גיטין פסולין דהא ר' יוחנן אית ליה בפ"ט (שם) דג' גיטין נמי לא תלא * ואין לומר דלא תשיב אלא פסול התנאי בגט עצמו דהא אמרינן בפ"ט מגיינה דקיפא למעוטי נתנו לה ולא אמר בפני נכתב יוצא והולד ממזר ומומר ר"י דההוא מילתא דר' יוחנן דסבר לא תלא קאי כלישנא קמא דבפ"ב (לקמן דף עח:) דאית ליה לר' יוחנן לפי שאין עדים מצויין לקיימו וכמסקנא דשמעתין * אי נמי יאמר דהך דרבה ורבא דתנן שנים לקיימו בשנים (ג"ז שם) לרבי יוחנן: אי

(1) לקמן כב., (2) לקמן ט., (3) לקמן עח., (4) [עיי"כ] סב: וש"נ], (5) לקמן כב: סב:, (6) לקמן עח: ע"ש, (7) כפ"א: שליחות.

גליון הש"ס

גמ' גזירה שמא. עיי"כ ר' פא ע"א: תוס' ד"ה בי תרי וכו' פ"ם נקט בפנינו משום דקודם שלמדו. לא זכיתי להבין דהא ל"ל לומר כלל ואין שייך וכ' לומרים ובאמת הא מבואר בסוגיא דשם דל"ק סבר דמתני' מיירי דוקא בלא אתיה כי תרי דבאתיה כלל דאי כרבא אי כרבה דכי תרי ל"ש ואיתך לישנא מוקי מילא מני תרי דס"ל דלרבה גם בכה"נ ל"ל בפ"ב וא"כ למ"ד בסמעתין דאתיה כי תרי ל"ל לומר ע"כ דמתני' דהתם מיירי בלא אתיה כי תרי וכל"ק דשם ומתילא בפנינו דוקא ולא"נ: תוס' ד"ה בשניסת וכו' ואין לומר דלא חשיב וכו' דהא אמריגן בפ"ם. יקוב זה דמה לאינו לאו לאמנו לא שייך לומר דמתמנו לאומו מתנו ג"כ מתוס' נדה דף יט ע"ב ד"ה הא תרי"ו. ועי' יומא דף ג ע"ב ופ"ע: בא"ד אי נמי יאמר דהך דרבה ורבא תנאי היא. ממה לי הא גם למסקנא דשם דפנינו ביחוד הדבר לקלקולו ניחא דל"ל דר"ל לא ס"ל לאוקימתא דבכנסת ומוקי לגריתא דבכנ"ס כר"ש דלא מיש ליחוד לקלקולו ולא"נ:

הגהות הב"ח

(ב) תוס' ד"ה כי תרי וכו' בפנינו נחתם ודייק מינה רבה וכו' בפנינו נחתם מצו' דקודם:

מוסף רש"י

חוץ מחרש שוטה וקטן. שלין בהם דעת ואין שליחותן שליחות לגרש (לקמן ס.).

מסורת הש"ס

(1) תוס' ד"ה כי תרי וכו' בפנינו נחתם ודייק מינה רבה וכו' בפנינו נחתם מצו' דקודם:

עין משפט נר מצוה

י א ס"ע אה"ע סי' קמב סעיף יד בסג"ר:
יא ב מיי' פ"ז מהל' גירושין הל' י"ד סמג עשין נ עוש"ע שם סעיף יח:
יב ג מיי' שם הלכה ז ח עוש"ע שם סעיף מ:

תוספות רי"ד

בעא מיניה שמואל מרב הונא שנים שהביאו גט ממדינה הים צריכין שיאמרו בפנינו נכתב ובפנינו נחתם או אין צריכים אמר ליה אין צריכים ומה אילו יאמרו בפנינו גרשה יכול לערער היום ומחר שאם יבא ויאמר לאשה את זייפת הגט תאמר לו הרי עדים שאתה מסרתו בידם כתוב וחתום פיך כל' עדים שהוא מקויים והילכך אע"פ שאין השלוחין מכירים החתימות כיון שמעידים כי הבעל נתנו להן אינו צריך שום קיום בעולם. ודכותה נמי גבי שטרות הלוה יכול לומר למלוה אתה זייפת זה השטר וצריך המלוה לקיימו ואילו מביא המלוה עדים כי הלוה מסרו בידו כתוב וחתום כי ההיא דתנן כותבים שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו שוב אינו צריך לקיימו שהרי לוה הודה בפיו כי היה מקויים כשמסרו לו אבל אם היה השליח אחד אע"פ שאומר כי הבעל מסרו לו אינו נאמן להכחיש הבעל היום ומחר אם לא יאמר בפני נכתב ובפני נחתם הרימנהו רבנן כבי תרי דזה סובר כרבא ולא תיישינן לאין בקיאין לשמה דאילו חיישינן מה לי הביאו חד מה לי הביאו תרי ומכאן מוכיח שהלכה כרבא. תניא המביא גט ממדינת הים ונתנו לה ולא אמר בפני נכתב ובפני נחתם אם נתקיים בחותמיו כשר ואם לאו פסול הוי אומר לא הוצרכו לומר בפני נכתב ובפני נחתם להחמיר עליה אלא להקל עליה. פי' אע"פ שאין עליו עוררים צריך שיתקיים בחותמיו ולא יהבינן לה לאשה להנשא בו בלא עדים דדוקא בא"י דשכיחי שיירתא שאם יבא הבעל לערער יהיו עדים מצויים לקיימו אז יהבינן לה בלא קיום ונשאת בו אבל במדינת הים דלא שכיחי שיירתא לא יהבינן ליה לאשה עד שיתקיים שאם חנשא בלא קיום ויבא הבעל ויערער ולא נמצא עדים לקיימו יהיה הגט בטל ובניה ממזרים: הוי אומר מה שהצריכו חכמים לומר לשליח בפני נכתב ובפני נחתם לא להחמיר על האשה ולומר אע"פ שהוא מקויים יהא צ"ל שמא לא נכתב לשמה אלא להקל עליה שאע"פ שאין עדים מצויין לקיימו הוא נאמן בשנים לקיימו כשנים באומרו בפני נכתב ובפני נחתם והיום ומחר אם יבא הבעל ומערער לא משגחינן ביה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com